

Naturtjek på økologiske bedrifter

Hos: Poldergaarden

Naturtjek er udarbejdet af Sirid M. Kaatmann

SEGES

STØTTET AF
Fonden for **økologisk landbrug**

Hvordan fungerer Naturtjek?

Med udgangspunkt i besøget, foreslår vi her nogle fokuspunkter, hvor det enten handler om at bevare en naturværdi, eller hvor noget kan gøres anderledes for at højne naturværdien på arealet.

Vi har vægtet tiltag og arealer på en skala fra 1 til 10 stjerner, hvor mange stjerner betyder ”god naturværdi, og her får man mest natur for pengene” – så her er det vigtigt at prioritere din naturindsats. Ikke alle arealer eller tiltag kan score 10 point.

Ved beskrivelsen af et fokuspunkt vil der muligvis være stjerner som er lysere i farven, disse stjerner indikerer et forbedringspotentiale, som kan indfries hvis anbefalingen følges. De lyse potentiale-stjerner er ikke angivet på oversigtskortet.

Anbefalingerne er generelt gældende, så selvom vi tager udgangspunkt i nogle specifikke steder på bedriften - f.eks. et læhegn – så gælder vores råd også for de andre læhegn som findes på matriklen.

Det er selvfølgelig helt frivilligt om anbefalingerne bliver fulgt.

God fornøjelse!

SEGES

Kort om projektet

Formålet er at afprøve et konkret værktøj i form af et 'Naturtjek', der skal synliggøre hvor og hvordan du som landmand kan gøre en særlig indsats for at højne natur og biodiversitet på din bedrift. Projektet skal give dig mere viden om, hvor dine vigtigste naturværdier er, og give dig konkrete forslag til, hvad du kan gøre for at beskytte, forbedre og udvide din natur.

Bedriftsoversigt og fokuspunkter

På oversigtskortet kan du se hvor mange stjerner hver lokation har fået.

1. Skovsump
2. Stendynge
3. Dødt ved
4. Bar jord
5. Søen

1. Skovsump

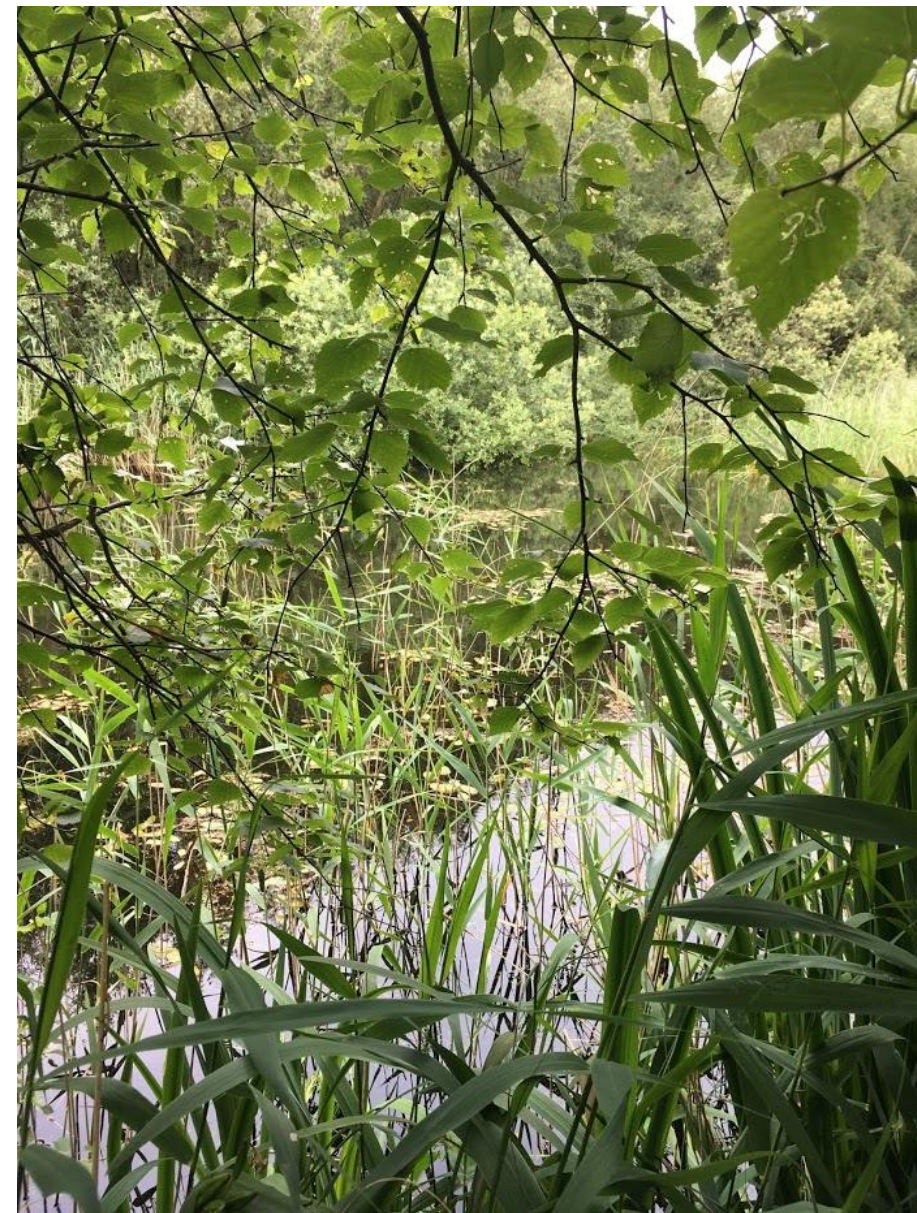

Generelt: Skovsumpe og skove med naturlig hydrologi er en mangelvare i Danmark. Mange skove, især produktionsskove, er med tiden blevet drænet og afvandet. Vand i skoven medfører en naturlig dynamik, væltende træer og dertilhørende dødt ved og skovlysninger samt vandige habitater for insekter, vandplanter og -mosser. I en skov med vandhuller bør man undgå dræning og 'oprydning' for at bevare skoven som et værdifuldt levested. Tidligere produktions-skove med gamle dræn kan med fordel føres tilbage til den oprindelige hydrologi ved at drænene nedlægges.

Specifikt for bedriften: Skoven er på lavbundsjord med en sø i midten. Skoven er urørt, men er ikke gammel, derfor får den 6 ud af 9.

Anbefaling: Lad den naturlige vandstand komme igen.

Vedafgræsning med fx kvæg eller heste kan man sikre at skoven bibeholder nogle lysåbne steder, som blomster kan indtage. Derudover skal skoven blot ligge urørt hen med dødt ved og i fremtiden gamle, døende træer.

2. Stendynge

Generelt: En stendynge kan fungere som levested for en bred vifte af organismegrupper. Insekter kan bo i huller mellem stenene, planter og mosser kan spire i de små sprækker og revner, og mange sjældne sten-boende laver stortrives på især solbeskinnede og fritliggende stendynger.

Specifikt for bedriften: I et læhegn er der en stendynge, der bliver påfyldt løbende.

Stendynge score 3 ud af 7, da den ligger i et læhegn med kontinuerlig påfyldning.

Anbefaling: Undgå at påfylde nye sten i stendynge, men i stedet give plads til at stenene bliver til levesteder og med tiden blive smukt patinerede af de mange vækster.

Lav stendynger flere steder og gerne frit, så stenene kan blive opvarmet af solen, det tiltrækker især slanger og markfirben.

3. Dødt ved

Generelt: Døde grene, stubbe og henlagte kvasbunker udgør vigtige levesteder for især insekter, svampe og små pattedyr og er generelt en mangelvare i det danske landskab. Derfor bør man altid lade dødt ved ligge, også efter en evt. beskæring, så man bibeholder de værdifulde levesteder som veddet udgør.

Specifikt for bedriften: Døde træer og afklip bliver liggende eller samlet i en dyng og får lov at ligge. Derfor er der på ejendommen flere gode leve- og gemmesteder for insekter og pattedyr.

Dødt ved får 10 ud af 10, da der er områder over hele bedriften med dødt ved, der gør at levestederne er tættere forbundet med hinanden.

Anbefaling: Lav evt. bunker nye steder så der bliver flere steder for dyr og insekter på ejendommen.

4. Bar jord

Generelt: Skrænter og brud med blottet jord danner levesteder for insekter, som foretrækker den varme, løse jord. Samtidig giver det etableringsmuligheder for nye plantearter, som har brug for huller i den ellers tætte vegetation. På blottet sandet og næringsfattig mineraljord er der gode betingelser for, at der kommer mange forskellige vilde blomster. Hvis jorden ligger soleksponeret, vil arealet tiltrække mange insekter, herunder jordboende bier, pga. varmen. Undgå jordbehandling, tilplantning og gødskning, da dette ødelægger arealet som redested.

Specifikt for bedriften: Langs læhegnet, var der flere steder med blottet jord, dog ikke ret store områder. Man kan se at der er gravet huller af biller og insekter. Der kom lidt andet vegetation men pga. læhegnet er der ikke så meget sollys.

Levestedet får 6 ud af 8 da det er små områder, der ikke ligger helt optimalt i forhold til lysindfald.

Anbefaling: Lad kanten ligge som de er, overvej om der er andre steder på ejendommen, hvor der kan blot lægges jord, fx ved afgræsning med kreaturer.

5. Sø

Generelt: Søer inklusiv deres bredder, skaber et miljø, hvor sump- og vandplanter kan indvandre. Såfremt søbredden byder på artsrig og blomstrende vegetation af hjemmehørende arter, kan den fungere som føde-søgningsområde for insekter, pattedyr og fugle. Hvis søen er næringsfattig og klar-vandet er der bedre muligheder for at mange forskellige vandplanter kan få lys og trives i vandet, hvilket samtidig skaber levesteder for en stor mangfoldighed af vandlevende insekter.

Søer vil typisk også tiltrække fugle og andet vildt hvis de understøtter et godt miljø for planter og smådyr. I søer skal man dog undgå fodring af ænder og andre fugle, da det vil tilføre søen høje mængder af næring i form af fuglelort, som hurtigt kan næringsforurene vandet og gøre søen grøn og uklar af algevækst.

Specifikt for bedriften: Søen med kantvegetation er et fint biotop i marklandskabet. Der er flere blomstrende buske som rynket rose, hyld, pil mv. der er blomster men også en del siv.

Søen får 4 ud af 5, da søen er vigtig i marklandskabet med varieret blomstrende buske. Søen får ikke topscore da kantvegetationens sammensætning tyder på højt kvælstof indhold i jorden, der kan på virke søen negativt.

Anbefaling: Ved at hegne søen med i kviernes fold. Kan man få skabt lidt ravage, der kan give liv og levesteder til flere insekter og dyr. Det er dog vigtigt ikke at overgræsse arealet, så der stadig er høj vegetation nogle steder.

SEGES

Alm. skjolddrager

Ønsker du at vide mere

Du er altid velkommen til at kontakte vestjysk

Sirid M. Kaatmann, vestjysk smk@vestjysk.dk tlf. 51377602

Appen for §3-natur -beskyttet natur

Med telefonen i hånden kan søge informationer om din natur, når du står ude på bedriften. Ligesom på Miljøportalen kan du få et overblik over den beskyttede natur, læse artslister for arealerne, samt undersøge HNV-score.

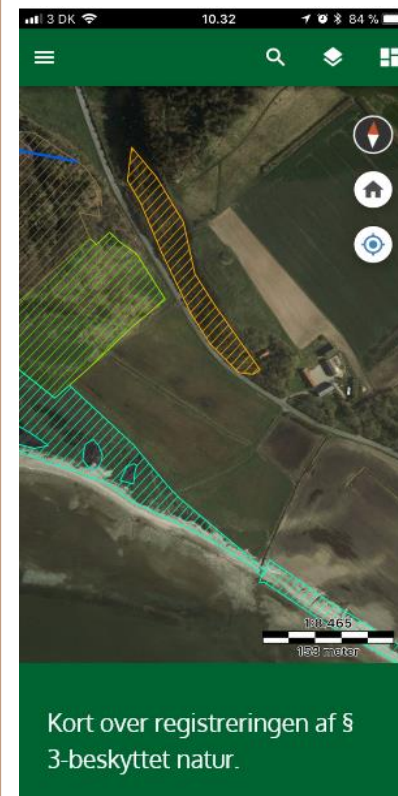
Miljøportalen

Få et overblik over naturen på din bedrift. Her kan du få information om arealer med beskyttet natur, HNV-score og artslister for dine arealer:

<https://arealinformation.miljoportal.dk>

SEGES

Appen "Beskyttet natur"
Søg info om naturen når du står derude.

HNV-score

High Nature Value (HNV) er en indikator for et areals naturværdi og bruges til at prioritere naturplejeindsatsen. En Høj HNV-værdi indikerer høj naturværdi.

